

Communiceren met Roma vraagt diplomatie

3 maart 2009 op www.klasse.be

"Vaak zitten scholen met de handen in het haar om Roma-kinderen op school te krijgen, en te houden. De communicatie loopt strop." Dat zegt Koen Geurts van het Brusselse integratiecentrum Foyer. "Wie wil doordringen tot Roma moet diplomatisch zijn: luisteren, onderhandelen en het hoofd koel houden." Hoe doe je dat dan?

1. Roma denken eerst aan overleven

Koen Geurts: "Roma denken in de eerste plaats aan overleven. Bij de inschrijving in een school, bijvoorbeeld, zijn de ouders weinig geïnteresseerd in het pedagogische project. Ze willen weten in welke omstandigheden hun kind terecht komt, of het eten krijgt en warm zit, en vooral of het veilig is. Want Roma kennen een lange geschiedenis van onderdrukking en discriminatie. Dat merk je aan vragen als 'Zal de leraar mijn kind slaan?'"

2. Roma zijn onderhandelaars

Koen Geurts: "'Uw kind moet naar school' en 'uw kind moet op tijd zijn'. Veel regels opsommen, werkt niet. Roma zijn onderhandelaars. Voor wat hoort wat. De maatschappij wil dat kinderen naar school gaan? Dan vragen Roma wat ze daarvoor terugkrijgen. Met de juiste argumenten kan je hen overtuigen. Argumenten die aansluiten bij hun leefwereld: 'uw kind zit warm en droog op school' of 'terwijl uw kind op school zit, heb jij de handen vrij voor zaken' of 'lezen en rekenen zijn belangrijk om later de kost te verdienen'. Sommige scholen bieden hun leerlingen een maaltijd of een abonnement voor het openbaar vervoer, dat is een troef. Natuurlijk bied je aan Roma-gezinnen best dingen die de andere leerlingen ook krijgen. Het belangrijkste is dat je ze op de een of andere manier tegemoet komt.

Die diplomatieke aanpak werkt ook bij Roma-jongeren. In ons vormingscentrum leren we hun heel praktische dingen, een echt beroep. We bieden werkervaring en de leerlingen kunnen een centje verdienen. En na hun studies krijgen ze begeleiding naar een job.

We slagen er zelfs in om Roma-ouders te betrekken bij de school. In Molenbeek komen ze bijvoorbeeld naar het Café des Mamans. Onze strategie: we beginnen met een bijeenkomst exclusief voor Roma-ouders, een gemengde vergadering komt later. We bieden hun heel concrete voordelen door sprekers uit te nodigen: over de verblijfsvergunning op basis van een knelpuntberoep, over werken via dienstencheques... Dat beantwoordt aan hun behoeften."

3. Roma gebruiken trucjes in de onderhandeling

Koen Geurts: "Een gesprek verzandt gemakkelijk in een discussie over geld: 'Onze kinderen hebben leerplicht, maar ik krijg geen rooie cent van deze maatschappij.' Daar kan de school niet onmiddellijk iets aan doen. Zet het gesprek dus terug op het juiste spoor door te benoemen wat jij wel kan bieden. Of sommige Roma spelen in op het

sentiment en liefdadigheidsgevoel van hun opponent: 'We hebben het toch zo moeilijk'. Laat je niet misleiden, probeer aan te voelen wanneer het theater wordt. In ieder geval is het belangrijk om afspraken na te komen. En sta erop dat ze nagekomen worden. Roma gaan ervan uit dat wij daarin nogal laks zijn. Bewijs het tegendeel, zo krijg je respect."

4. Roma lezen niet

Koen Geurts: "Scholen beseffen niet hoeveel papieren communicatie ze produceren: schoolagenda, rapport, brieven over uitstappen, afwezigheidattesten ... Terwijl de Roma geen schriftelijke cultuur hebben. Een brief is een stuk papier met weinig waarde. Rechtstreekse contacten appreciëren ze des te meer. Ga op huisbezoek of bel hen op. Maak je geen zorgen: je bent welkom, want je toont interesse in hun kind. Het helpt wel als de Roma je al een beetje kennen of als je kan vertellen dat je ook andere Roma-gezinnen kent."

5. Roma-bemiddelaars maken een verschil

Koen Geurts: "In Brussel zijn Roma-bemiddelaars aan de slag. Voor de Roma zijn zij vertrouwenspersonen, voor de scholen een deskundige hulp. Zeker in problematische situaties maken bemiddelaars het verschil. Dat onze bemiddelaars Romanes spreken, is van onschatbare waarde. Bemiddelaars motiveren families om de kinderen naar school te sturen en ze bemiddelen bij conflicten. Dat werkt, scholen en ouders zijn erg tevreden."

Koen Geurts is stafmedewerker Roma en Woonwagenbewoners, [Regionaal Integratiecentrum Foyer](#), koen.geurts@foyer.be.

Bron: www.klasse.be